

11.09.2018

Asia/4

§ 217

Selvitys toimenpiteistä maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämiseksi

HEL 2018-007727 T 01 00 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan selvityksen maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämiseksi kaupunginvaltuuston 13.6.2018 tekemän päätöksen mukaisesti:

"Asiakasmäärät

Maahanmuuttoyksikköön tuli uusia asiakkaita 633 vuonna 2015, 1 169 vuonna 2016 ja 1 253 vuonna 2017. Tammi-heinäkuussa 2018 uusia asiakkaita vastaanotettiin yhteensä 526 henkilöä ja 332 kotitaloutta. Uusien asiakkaiden määrä jäänee tänä vuonna jonkin verran vähäisemmäksi kuin kahtena edeltävänä vuotena, mutta on edelleen merkittävästi korkeammalla tasolla aiempiin vuosiin nähden. Toisesta kunnasta muuttaneiden osuus uusista asiakkaista on kasvanut ja vastaanottokeskuksesta muuttaneiden osuus vähentynyt vuonna 2018.

Täysi-ikäisten asiakkaiden keski-ikä on 30,7 vuotta ja asiakkaista 51,3 % on alle 30-vuotiaita. Miehiä asiakkaista on 73 % ja asiakkaiden kansallisuuksia on ainakin 61 ja yli 42 äidinkieltä.

Vuonna 2017 maahanmuuttoyksikössä oli 2 215 kotitaloutta ja 3 943 henkilöä, jotka saivat toimeentulotukea/kotoutumistukea. Tilastoseuran mukaan asiakkaan saamasta palvelusta on tehty merkintä 2 783 henkilölle vuonna 2017.

Tilastoinnin kehittäminen

Tilastoinnin kehittämistä on valmisteltu yhteistyössä tilastopalvelut -yksikön kanssa. Maahanmuuttoyksikön tarkan asiakasmäärän tuottaminen tilastointitietokannasta ei nykytilanteessa onnistu ilman päätöksentekoa jokaiselle perheenjäsenelle.

Maahanmuuttoyksikön asiakkaiden saamista palveluista tehdään päätös, kun

- henkilö/perhe saa täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea
- lapsen katsotaan olevan erityistä tukea tarvitseva
- alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneelle lapselle järjestetään laitospalvelua tai

- paperittomalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta.

Tarkkana lukuna voidaan antaa toimeentulotukea tai kotouttamistukea saavien kotitalouksien ja henkilöiden määrä, joka julkaistaan kerran kuussa tilastoportaalissa.

Asiakkaan tapaamiset tilastoidaan käynteinä, mutta niistä ei saada koottua tietoa perhekokonaisuuksista. Uusien asiakkaiden kohdalla käytetään manuaalista seurantaa. Asiakkuuden päättyminen perustuu manuaaliseen seurantaan. Jatkossa Apotissa järjestelmä reagoi, jos asiakkaalla ei ole tapahtumia kolmen kuukauden aikana ja ehdottaa asiakkuuden päättämistä.

Tilastointia voidaan kehittää ottamalla käyttöön päätöksenteko asiakkaalle annettavasta sosiaalipalvelusta, joka on jo käytössä aikuissosiaalityössä, ottamalla käyttöön säännöllisin väliajoin tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otettu seurantaraportti ja manuaalisen tilastoinnin seurannan tehostaminen.

Päätöksenteko asiakkaalle annettavista sosiaalipalveluista tuottaa vasta viiveellä luotettavan tiedon asiakasmääristä, jos päätöksentekoa ei toteuteta kattavasti kaikkien tällä hetkellä asiakkuudessa olevien henkilöiden kohdalla vaan vähitellen uusissa asiakkuuksissa. Päätöksenteko lisää kuitenkin sosiaalityöntekijöiden kirjallista työtä, koska maahanmuuttoyksikön asiakkaat saavat samanaikaisesti useampaa sosiaalipalvelua.

Kotoutumisen edistämisessä työskentely koko perheen kanssa on keskeistä. Koska tietojärjestelmässä ei kyetä yhdistämään tietoa siitä, kuinka moni päätöksen saanut on saman perheen jäsen, tilastoinnin kehittämiseksi esitetäänkin säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa tehtävää manuaalista asiakasmäärien laskentaa, jota täydennetään tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otetulla seurantaraportilla. Uusien asiakkaiden seuranta toteutetaan manuaalisesti.

Sosiaalityöntekijäresurssit

Sosiaalityöntekijöiden resurssitarkastelu on valmisteltu yhteistyössä maahanmuuttoyksikön henkilöstön kanssa. Selvityksen perusteet käsiteltiin työpaikkakokouksessa 14.8.2018.

Maahanmuuttoyksikössä on tällä hetkellä 26 sosiaalityöntekijän vakanssia, joista kahden sosiaalityöntekijän palkkakustannukset Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus korvaa alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten jälkihuollon järjestämiseksi Helsingin

kaupungille. Korvaamisen henkilöstömitoituksena on 50 jälkihuolto-
nuorta /sosiaalityöntekijä.

Valtuuston päätöksen mukaisesti asiakasmäärän työntekijää kohden
tulee olla aikuissosiaalityön asiakasmäärän tasolla. Keväällä 2018 teh-
dyssä aikuissosiaalityön resurssitarkastelussa asiakkaita oli vuoden ai-
kana keskimäärin 87 asiakasta /sosiaalityöntekijä yli 30-vuotiaiden tii-
meissä ja 70 asiakasta/sosiaalityöntekijä alle 30-vuotiaiden tiimeissä.
Poikkileikkaustietoa ei ole tässä yhteydessä selvitetty. Aikuissosiaali-
työssä ei ole käytössä mitoitussuosituksia.

Maahanmuuttoyksikössä selvitettiin asiakaslistojen avulla manuaalises-
ti 4.7.2018 sosiaalityöntekijöiden asiakkaiden määrät poikkileikkaustie-
tona. Yli 18-vuotiaita henkilöitä oli 1 891, joista jälkihuolto-
nuoria 138. Alle 18-vuotiaita henkilöitä oli 763, joista erityisen tuen tarpeessa olevia
lapsia 85, yhteensä 2 654 henkilöä (1 599 kotitaloutta).

Asiakkaita oli ilman jälkihuolto-
nuoria ja heidän palveluidensa järjestämi-
seksi varattuja henkilöstöresursseja 105 henkilöä/ sosiaalityöntekijä.
Jotta maahanmuuttoyksikön sosiaalityön resurssit vastaisivat nuorten
tiimien resursseja asiakasmäärään nähden, tarvittaisiin 12 sosiaalityön-
tekijän vakanssia lisää.

Henkilöstökuluina 12 vakanssin lisäys on noin 687 000 euroa/vuosi.
Kustannuksiin ei saada suoraan kohdennettua valtion korvausta.

Valtionkorvaukset

Kunnat ovat kotoutumislain mukaisesti oikeutettuja valtion maksamiin
korvauksiin kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Korvaukset on tar-
koitettu pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun heidän
kotoutumistaan tukevaan toimintaan.

Korvaukset jakautuvat laskennallisiin korvauksiin sekä toteutuneiden
kulujen mukaan maksettaviin korvauksiin. Laskennallista korvausta
maksetaan kunnalle jokaisesta vastaanotetusta henkilöstä 2 300 eu-
roa/vuosi yli 7-vuotiaista ja sitä vanhemmista sekä 6 845 euroa/vuosi
alle 7-vuotiaista.

Laskennallisia korvauksia tulisi käyttää lähtökohtaisesti kunnan kotout-
tamisohjelmassa mainittuihin kotoutumista edistävien ja tukevien toi-
menpiteiden järjestämiseen ja kehittämiseen. Laskennallisella korvauk-
sella voidaan kattaa kotoutumista tukevaa toimintaa, kuten sosiaali- ja
terveydenhuollon palveluja, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa sekä
osallisuutta edistäviä palveluja.

11.09.2018

Kunnalle korvaukset maksaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava KEHA-keskus.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä onnistuneelle kotoutumiselle. Asiakasmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijän työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän työssä asiakkaiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Tämä vahvistaa maahanmuuttaja-asiakkaiden kotoutumista, yhteiskuntaan asettumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Käsittely

Etelän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Karisto oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sakari Männikkö: Mikäli maahanmuuttoyksikkö ei selviä nykyisillä resursseilla niin ensimmäisenä toimenpiteenä on poistettava laittomasti maassa oleskelevien palveluiden laajennus. Tämä on tehtävä vaihtoehtona sille, että Helsinki palkkaa lisää henkilöstöä ja rahoittaa tämän jo ennestään alimitoitetusta sosiaali- ja terveystoimen budjetista.

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sakari Männikkö: Muutetaan lausunnon kohdan "Tilastoinnin kehittäminen" toisen kappaleen viimeinen kohta "paperittomalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta" muotoon: "laittomasti maassa oleskelevalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta."

Vastaehdotus 2 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 3:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä onnistu-

neelle kotoutumiselle. Asiakasmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä onnistuneelle kotoutumiselle. Asiakasmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 12

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Sami Heistaro, Kati Juva, Seija Muurinen, Sanna-Mari Oranen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Sakari Männikkö

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 12 - 0 (tyhjää 1).

Jäsen Sakari Männikkö jätti lausunnosta eriävän mielipiteen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leena.luhtasela(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite maahanmuuton sosiaalityön kottuttamistoiminnan voimavaroista

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi seuraavan selvityksen maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämiseksi kaupunginvaltuuston 13.6.2018 tekemän päätöksen mukaisesti:

"Asiakasmäärät

Maahanmuuttoyksikköön tuli uusia asiakkaita 633 vuonna 2015, 1 169 vuonna 2016 ja 1 253 vuonna 2017. Tammi-heinäkuussa 2018 uusia asiakkaita vastaanotettiin yhteensä 526 henkilöä ja 332 kotitaloutta. Uusien asiakkaiden määrä jäänee tänä vuonna jonkin verran vähäisemmäksi kuin kahtena edeltävänä vuotena, mutta on edelleen merkittävästi korkeammalla tasolla aiempiin vuosiin nähden. Toisesta kunnasta muuttaneiden osuus uusista asiakkaista on kasvanut ja vastaanottokeskuksesta muuttaneiden osuus vähentynyt vuonna 2018.

Täysi-ikäisten asiakkaiden keski-ikä on 30,7 vuotta ja asiakkaista 51,3 % on alle 30-vuotiaita. Miehiä asiakkaista on 73 % ja asiakkaiden kansallisuuksia on ainakin 61 ja yli 42 äidinkieltä.

Vuonna 2017 maahanmuuttoyksikössä oli 2 215 kotitaloutta ja 3 943 henkilöä, jotka saivat toimeentulotukea/kotoutumistukea. Tilastoseuran mukaan asiakkaan saamasta palvelusta on tehty merkintä 2 783 henkilölle vuonna 2017.

Tilastoinnin kehittäminen

Tilastoinnin kehittämistä on valmisteltu yhteistyössä tilastopalvelut -yksikön kanssa. Maahanmuuttoyksikön tarkan asiakasmäärän tuottaminen tilastointitietokannasta ei nykytilanteessa onnistu ilman päätöksentekoa jokaiselle perheenjäsenelle.

Maahanmuuttoyksikön asiakkaiden saamista palveluista tehdään päätös, kun

- henkilö/perhe saa täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea
- lapsen katsotaan olevan erityistä tukea tarvitseva
- alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneelle lapselle järjestetään laitospalvelua tai
- paperittomalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta.

Tarkkana lukuna voidaan antaa toimeentulotukea tai kotouttamistukea saavien kotitalouksien ja henkilöiden määrä, joka julkaistaan kerran kuussa tilastoportaalissa.

11.09.2018

Asiakkaan tapaamiset tilastoidaan käynteinä, mutta niistä ei saada koottua tietoa perhekokonaisuuksista. Uusien asiakkaiden kohdalla käytetään manuaalista seurantaa. Asiakkuuden päätyminen perustuu manuaaliseen seurantaan. Jatkossa Apotissa järjestelmä reagoi, jos asiakkaalla ei ole tapahtumia kolmen kuukauden aikana ja ehdottaa asiakkuuden päättämistä.

Tilastointia voidaan kehittää ottamalla käyttöön päätöksenteko asiakkaalle annettavasta sosiaalipalvelusta, joka on jo käytössä aikuissosiaalityössä, ottamalla käyttöön säännöllisin väliajoin tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otettu seurantaraportti ja manuaalisen tilastoinnin seurannan tehostaminen.

Päätöksenteko asiakkaalle annettavista sosiaalipalveluista tuottaa vasta viiveellä luotettavan tiedon asiakasmääristä, jos päätöksentekoa ei toteuteta kattavasti kaikkien tällä hetkellä asiakkuudessa olevien henkilöiden kohdalla vaan vähitellen uusissa asiakkuuksissa. Päätöksenteko lisää kuitenkin sosiaalityöntekijöiden kirjallista työtä, koska maahanmuuttoyksikön asiakkaat saavat samanaikaisesti useampaa sosiaalipalvelua.

Kotoutumisen edistämisessä työskentely koko perheen kanssa on keskeistä. Koska tietojärjestelmässä ei kyetä yhdistämään tietoa siitä, kuinka moni päätöksen saanut on saman perheen jäsen, tilastoinnin kehittämiseksi esitetäänkin säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa tehtävää manuaalista asiakasmäärien laskentaa, jota täydennetään tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otetulla seurantaraportilla. Uusien asiakkaiden seuranta toteutetaan manuaalisesti.

Sosiaalityöntekijäresurssit

Sosiaalityöntekijöiden resurssitarkastelu on valmisteltu yhteistyössä maahanmuuttoyksikön henkilöstön kanssa. Selvityksen perusteet käsiteltiin työpaikkakokouksessa 14.8.2018.

Maahanmuuttoyksikössä on tällä hetkellä 26 sosiaalityöntekijän vakanssia, joista kahden sosiaalityöntekijän palkkakustannukset Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus korvaa alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten jälkihuollon järjestämiseksi Helsingin kaupungille. Korvaamisen henkilöstömitoituksena on 50 jälkihuolto- nuorta /sosiaalityöntekijä.

Valtuuston päätöksen mukaisesti asiakasmäärän työntekijää kohden tulee olla aikuissosiaalityön asiakasmäärän tasolla. Keväällä 2018 tehdyssä aikuissosiaalityön resurssitarkastelussa asiakkaita oli vuoden aikana keskimäärin 87 asiakasta /sosiaalityöntekijä yli 30-vuotiaiden tiimeissä ja 70 asiakasta/sosiaalityöntekijä alle 30-vuotiaiden tiimeissä.

11.09.2018

Poikkileikkaustietoa ei ole tässä yhteydessä selvitetty. Aikuissosiaalityössä ei ole käytössä mitoitussuositusta.

Maahanmuuttoyksikössä selvitettiin asiakaslistojen avulla manuaalisesti 4.7.2018 sosiaalityöntekijöiden asiakkaiden määrät poikkileikkaustietona. Yli 18-vuotiaita henkilöitä oli 1 891, joista jälkihuoltoonuria 138. Alle 18-vuotiaita henkilöitä oli 763, joista erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia 85, yhteensä 2 654 henkilöä (1 599 kotitaloutta).

Asiakkaita oli ilman jälkihuoltoonuria ja heidän palveluidensa järjestämiseksi varattuja henkilöstöresursseja 105 henkilöä/ sosiaalityöntekijä. Jotta maahanmuuttoyksikön sosiaalityön resurssit vastaisivat nuorten tiimien resursseja asiakasmäärään nähden, tarvittaisiin 12 sosiaalityöntekijän vakanssia lisää.

Henkilöstökuluina 12 vakanssin lisäys on noin 687 000 euroa/vuosi. Kustannuksiin ei saada suoraan kohdennettua valtion korvausta.

Valtionkorvaukset

Kunnat ovat kotoutumislain mukaisesti oikeutettuja valtion maksamiin korvauksiin kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Korvaukset on tarkoitettu pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun heidän kotoutumistaan tukevaan toimintaan.

Korvaukset jakautuvat laskennallisiin korvauksiin sekä toteutuneiden kulujen mukaan maksettaviin korvauksiin. Laskennallista korvausta maksetaan kunnalle jokaisesta vastaanotetusta henkilöstä 2 300 euroa/vuosi yli 7-vuotiaista ja sitä vanhemmista sekä 6 845 euroa/vuosi alle 7-vuotiaista.

Laskennallisia korvauksia tulisi käyttää lähtökohtaisesti kunnan kotouttamisohjelmassa mainittuihin kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden järjestämiseen ja kehittämiseen. Laskennallisella korvauksella voidaan kattaa kotoutumista tukevaa toimintaa, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa sekä osallisuutta edistäviä palveluja.

Kunnalle korvaukset maksaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava KEHA-keskus.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijän työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän työssä asiakkaiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Tämä vahvistaa maahanmuuttaja-asiakkaiden kotoutumista, yhteiskuntaan asettumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosiaalityönteki-

jöiden asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Etelän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Karisto on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Valtuutettu Sandra Hagman ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan sosiaalityön kotouttamistoiminnan edellytysten turvaamista ja voimavarojen mitoittamisen toimenpiteitä.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 13.6.2018, että asia on loppuun käsitelty. Samalla kaupunginvaltuusto kehotti selvittämään, mitä toimenpiteitä vaaditaan sosiaalityöntekijöiden määrän nostamiseksi aikuissosiaalityön mitoitussuosituksen tasolle ja mitkä ovat kustannusvaikutukset kaupungille, kun valtion rahoitus otetaan huomioon. Tämän lisäksi selvityksessä tulee tuoda ilmi nykyiset asiakasmäärät ja sen yhteydessä saatetaan maahanmuuttoyksikön tilastointi ajan tasalle. Selvitys tuodaan sosiaali- ja terveyslautakuntaan hyvissä ajoin ennen syksyn 2018 budjettineuvotteluja.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579

sari.karisto(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401

maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283

leena.luhtasela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite maahanmuuton sosiaalityön kotouttamistoiminnan voimavaroista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano